

Sygn. akt VIII U. 4337/13

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 listopada 2014r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział VIII Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący **SSO Julia Przylębska**

Protokolant st. sekr. sąd. Monika Sawka

po rozpoznaniu w dniu 12 listopada 2014r. w Poznaniu

odwołania **K. K.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

z dnia 20 sierpnia 2013r. Nr (...)

(...)

w sprawie **K. K.**

przy udziale zainteresowanego M. Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

o podleganie ubezpieczeniu społecznemu

1. Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż odwołująca K. K. jako pracownik u płatnika składek M. Ł. z siedzibą w P. ul. (...) podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 01 lutego 2013r. do dnia 27 czerwca 2013r.

2. Zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. na rzecz odwołującej kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego

Sygn. akt. VIII U 4337/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20.08.2013r., nr (...), znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. działając na podstawie przepisów art. 83 ust. 1 oraz art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009r., Nr 205, poz. 1585 ze zm.) w związku z art. 58 § 1, 2 i 3 ustawy z dnia 23.04.1964r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z dnia 18.05.1964r. ze zm.) oraz art. 2, art. 22 § 1 i art. 300 ustawy z dnia 26.06.1974r. Kodeks pracy (tj. Dz. U. z 1998r., Nr 21, poz. 94), stwierdził, że **K. K.** jako pracownik u płatnika składek **M. Ł. z siedzibą w P., ul. (...)** nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 01.02.2013r. do 27.06.2013r.

W uzasadnieniu powyższej decyzji organ rentowy wskazał, że brak jest jakichkolwiek dokumentów świadczących o faktycznym wykonywaniu pracy. Wątpliwości budzi również fakt, iż ubezpieczona pomimo, iż miała zostać przedstawicielem handlowym została zatrudniona jako pracownik biurowy nie posiadając doświadczenia oraz wykształcenia w tym kierunku. Umowa o pracę została podpisana w dniu wolnym od pracy, tj. 01.05.2013r. Nadto żadna ze stron, nie przedłożyła zaświadczenia o braku przeciwwskazań do podjęcia zatrudnienia przez K. K.. Nie bez znaczenia jest także fakt, iż wg stanu na dzień 09.07.2013r. płatnik posiada zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek. Wobec powyższego organ rentowy stwierdził, że powodem zawarcia umowy o pracę przez K. K. było uzyskanie prawa do świadczeń pieniężnych w razie choroby i macierzyństwa. Fakt podpisania z pracownikiem umowy o pracę nie jest wystarczającą przesłanką do stwierdzenia rzeczywistego nawiązania stosunku pracy. W związku z powyższym K. K. nie spełnia warunków do objęcia ubezpieczeniem społecznym od dnia 01.02.2013r. do 27.06.2013r. w rozumieniu przepisów art. 6 ust. 1 pkt 1 w/w ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Od powyższej decyzji z zachowaniem ustawowego trybu i terminu odwołała się reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika K. K., wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez ustalenie, iż odwołująca podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 01.02.2013r. do 27.06.2013r. i zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pełnomocnik odwołującej wskazał, że odwołująca zaprzecza twierdzeniom organu rentowego jakoby umowa o pracę zawarta przez nią z (...) M. Ł. została zawarta w celu obejścia prawa. Odwołująca była zatrudniona w (...) M. Ł. na stanowisku pracownika biurowego, natomiast docelowo miała pracować na stanowisku przedstawiciela handlowego w pełnym wymiarze czasu pracy. Od dnia zawarcia umowy o pracę K. K. wykonywała pracę pod nadzorem oraz w siedzibie pracodawcy, tj. przy ul. (...) w P.. Do jej obowiązków jako nowo zatrudnionego pracownika, należało zapoznawanie się z asortymentem sklepu, wdrażanie się w branżę motoryzacyjną, wystawianie faktur, przygotowywanie dokumentów, obsługa urządzeń biurowych oraz wprowadzanie faktur i danych do systemu komputerowego sklepu. Czynności te miały na celu przygotowanie odwołującej do wykonywania obowiązków przedstawiciela handlowego. Odwołująca pracowała w godzinach od 9 do 17, od dnia 01.02.2013r. do 14.03.2013r., kiedy zmuszona była udać się na zwolnienie lekarskie w związku z ciążą. Wykonywanie pracy w tych dniach potwierdza prowadzona przez pracodawcę lista obecności.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie i powołując argumenty przytoczone w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji wniósł o oddalenie odwołania.

Na rozprawie w dniu 17.03.2014r., Sąd postanowił wezwać do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego M. Ł..

Zainteresowany oświadczył, że popiera odwołanie i przedłożył fotokopie faktur wystawianych w spornym okresie na dowód tego, iż stać go było na zatrudnienie pracowników.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca K. K. urodziła się w dniu (...), posiada wykształcenie średnie, z zawodu jest technikiem architektury krajobrazu.

Odwołująca w stosunku do płatnika składek – zainteresowanego M. Ł. jest osobą obcą.

Odwołująca stale zamieszkuje w J. przy ul. (...).

Płatnik składek – zainteresowany M. Ł. prowadzi od 2009r. pozarolniczą działalność gospodarczą (...) z siedzibą w P., ul. (...).

Przedmiotem prowadzonej przez zainteresowanego działalności był sklep motoryzacyjny. Sklep zainteresowanego prowadził sprzedaż akumulatorów, które były sprzedawane w ramach dostawy do większych klientów.

Zainteresowany M. Ł. zawarł z odwołującą K. K. umowę o pracę w dniu 01.02.2013r. na czas określony od 01.02.2013r. do 30.04.2013r. Odwołująca została zatrudniona na stanowisku pracownika biurowego w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem 1.600 zł brutto.

Następnie w dniu 01.05.2013r. zainteresowany M. Ł. zawarł z odwołującą K. K. kolejną umowę o pracę na czas określony od dnia 01.05.2013r. do dnia porodu. Odwołująca została zatrudniona na stanowisku pracownika biurowego w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem 1.600 zł brutto.

K. K. została przyjęta do pracy na podstawie CV, które przyniosła do sklepu. Odwołująca została wprawdzie zatrudniona na stanowisku pracownika biurowego, ale docelowo miała pracować na stanowisku przedstawiciela handlowego w pełnym wymiarze czasu pracy. Praca była wykonywana w godzinach od 9.00 do 17.00 w sklepie motoryzacyjnym w P. przy ul. (...). Wyplata wynagrodzenia następowała w formie gotówki.

Od dnia zawarcia umowy o pracę K. K. wykonywała pracę pod nadzorem oraz w siedzibie pracodawcy, tj. przy ul. (...) w P..

Do obowiązków odwołującej w ramach zawartych umów o pracę należało zapoznawanie się z asortymentem sklepu, wdrażanie się w branżę motoryzacyjną, wystawianie faktur, paragonów, przygotowywanie dokumentów, obsługa urządzeń biurowych i programów komputerowych oraz wprowadzanie faktur i danych do systemu komputerowego sklepu. Odwołująca sprawdzała w komputerze dla danego klienta określone części, przyjmowała reklamacje. Czynności te miały na celu przygotowanie odwołującej do wykonywania obowiązków przedstawiciela handlowego. Odwołująca pracowała w godzinach od 9 do 17, od dnia 01.02.2013r. do 14.03.2013r., kiedy zmuszona była udać się na zwolnienie lekarskie w związku z ciążą.

W trakcie choroby odwołującej do pracy została przyjęta J. G..

Płatnik składek M. Ł. złożył w organie rentowym następujące dokumenty ubezpieczeniowe dotyczące K. K.:

- ZUS ZUA zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych od dnia 01.02.2013r. z kodem tytułu ubezpieczenia 0110 00 (tj. pracownik), dokument złożony w dniu 07.02.2013r.,

- ZUS ZWUA wyrejestrowanie z ubezpieczeń społecznych od dnia 28.06.2013r.,

- ZUS RCA imienne raporty o należnych składkach i wypłaconych świadczeniach za miesiące:

• 02/2013r. z zadeklarowaną podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne 1.600 zł, natomiast na ubezpieczenie zdrowotne 1.380,64 zł, pełen wymiar czasu pracy, kod tytułu 0110 00,

• 03/2013r. z zadeklarowaną podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne 693,39 zł, natomiast na ubezpieczenie zdrowotne 1.380,67 zł, pełen wymiar czasu pracy, kod tytułu 0110 00,

• 04/2013r. z zadeklarowaną podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne 0,00 zł, natomiast na ubezpieczenie zdrowotne 736,32 zł, pełen wymiar czasu pracy, kod tytułu 0110 00,

- ZUS RSA imienne raporty o wypłaconych świadczeniach i przerwach w opłacaniu składek za miesiące:

• 03/2013 z kodem świadczenia/przerwy 331 (tj. wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy z powodu choroby, finansowane ze środków pracodawcy), za okres od 15.03.2013r. do 31.03.2013r., kwota świadczenia 782,34 zł,

• 04/2013 z kodem świadczenia/przerwy 331 za okres od dnia 01.04.2013r. do 16.04.2013r., kwota świadczenia 736,32 zł.

W chwili zatrudnienia zainteresowany nie wiedział, że odwołująca jest w ciąży. Zainteresowany podpisał korzystną umowę z firmą (...) na dystrybucję akumulatorów i w związku z tym w firmie zainteresowanego zaistniała

potrzeba zatrudnienia nowej osoby, która otrzyma służbowy samochód, będzie jeździć i sprzedawać akumulatory. Odwołująca została zatrudniona początkowo na stanowisku pracownika biurowego, by się wdrażyć, docelowo miała być przedstawicielem handlowym. Gdy okazało się, że jest w ciąży zainteresowany postanowił, że zatrudni ją w kolejnej umowie nadal na stanowisku pracownika biurowego.

Odwołująca odbywała w firmie zainteresowanego szkolenie BHP, które przeprowadził zainteresowany.

Obecnie zainteresowany M. Ł. zatrudnia dwie osoby.

Zaskarżoną decyzją z dnia 20.08.2013r., organ rentowy stwierdził, że K. K. jako pracownik u płatnika składek M. Ł. z siedzibą w P., ul. (...) nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 01.02.2013r. do 27.06.2013r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie:

- zeznań świadków: A. S. (k. 86v-87v), E. Ś. (k. 96v-97),
- zeznań odwołującej K. K. (k. 64v-65, k. 97-97v),
- zeznań zainteresowanego M. Ł. (k. 65-65v, k. 97v),
- akt osobowych odwołującej (k. 92),
- dokumentów zawartych w aktach organu rentowego nr (...)

Sąd uznał za wiarygodne w całości dokumenty zawarte w aktach pozwanego organu rentowego, albowiem zostały one sporządzone przez kompetentne organy, w zakresie przyznanych im upoważnień i w przepisanej formie. Ponieważ nie były one kwestionowane przez żadną ze stron postępowania i nie wzbudziły wątpliwości Sądu co do ich autentyczności bądź prawdziwości zawartych w nich twierdzeń, nie było podstaw, ażeby odmówić im wiary.

Także wszelkie dokumenty prywatne Sąd wziął pod uwagę, nie powziawszy zastrzeżeń co do ich autentyczności i wartości dowodowej, wobec faktu, że żadna ze stron w toku postępowania nie kwestionowała ich prawdziwości.

Za wiarygodne uznał Sąd zeznania świadków A. S. i E. Ś.. Zeznania te w ocenie Sądu były spontaniczne, nie nosiły znamion ustalonej wersji, przy tym były logiczne i korespondowały z zeznaniami zainteresowanego i odwołującej. Świadkowie potwierdzili, iż odwołująca wykonywała swoje obowiązki w firmie zainteresowanego.

Oceniając zeznania zainteresowanego M. Ł. Sąd uznał, iż należy uznać je za wiarygodne. Zdaniem Sądu zeznania te były logiczne i spójne i korespondowały z zeznaniami odwołującej K. K. oraz świadków.

Sąd dał wiarę również zeznaniom odwołującej K. K.. Zeznania te były szczerze, logiczne i korelowały z zeznaniami świadków oraz zainteresowanego M. Ł., a nadto znajdowały potwierdzenie w dowodach z dokumentów. Odwołująca opisała jak wyglądał proces świadczenia pracy, czym się zajmowała, w jakich godzinach pracę świadczyła. Odwołująca w sposób przekonujący wyjaśniła motyw, jakimi kierowała się podejmując zatrudnienie w firmie (...).

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do rozstrzygnięcia czy zasadnie i prawidłowo organ rentowy stwierdził, że odwołująca K. K. jako pracownik u płatnika składek zainteresowanego M. Ł. z siedzibą w P., ul. (...) nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 01.02.2013r. do 27.06.2013r.

Zgodnie z art. 6 ust. 1, art. 8 ust.1, art.11 ust.1, art. 12 ust. 1 ustawy z 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2009r., Nr 205, poz. 1585 ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, chorobowemu

i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są m.in. pracownikami Z kolei art. 13 cytowanej ustawy wskazuje, że pracownicy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

Pracownikiem jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę. (art. 2 k.p.) Art. 22 § 1 k. p. stanowi, że przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Pozwany organ rentowy wskazywał w zaskarżonej decyzji, że strony zawarły umowę w celu obejścia prawa. Dlatego też jako taka jest ona nieważna i nie wywołała skutku prawnego, a w konsekwencji zainteresowana nie podlegała we wskazanym okresie zatrudnienia ubezpieczeniu społecznemu. Podkreślał, iż zawarcie tej umowy zmierzało do obejścia prawa i miało umożliwić zainteresowanej uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Organ rentowy wskazał także, iż zawarta pomiędzy odwołującymi umowa o pracę była pozorna.

Zgodnie z treścią art. 83 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Oświadczenie woli złożone jest dla pozorów wtedy, gdy z góry powziętym zamiarem stron jest brak wywołania skutków prawnych, przy jednoczesnej chęci wprowadzenia innych osób w błąd, co do rzekomego dokonania określonej czynności prawnej. Strony więc udają, że dokonują jakiejś czynności prawnej. Zwykła pozorność ma miejsce, gdy pod pozorowaną czynnością prawną nic się nie kryje. Najczęściej czynność taka ma na celu ukrycie innej rzeczywistej i zamierzonej czynności prawnej. W wyroku z dnia 23.06.1986r. (I CR 45/86 nie publ.) Sąd Najwyższy zdefiniował pozorność jako wadę oświadczenia woli polegającą na niezgodności między aktem woli a jej przejawem na zewnątrz.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego istnieje ugruntowane stanowisko w kwestii fikcyjnych umów o pracę. W wyroku z dnia 17.12.1996r. (OSNAP 1997/15/275) Sąd Najwyższy wskazał, że nie podlega ubezpieczeniu społecznemu w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 25.11.1986r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 1989r., Nr 25, poz. 137 ze zm.) osoba, która zawarła fikcyjną umowę o pracę. Pogląd powyższy zawarł Sąd Najwyższy także w wyrokach z dnia 17.12.1996r. (II UKN 32/96, OSNAPiUS 1997 Nr 15, poz. 275) oraz z dnia 17.03.1998r. (II UKN 568/97, OSNAPiUS 1999 Nr 5, poz. 187), gdzie stwierdził, że osoba, która zawarła fikcyjną umowę o pracę nie podlega ubezpieczeniu społecznemu i nie nabywa prawa do świadczeń wpływających z tego ubezpieczenia.

Mając na względzie poczynione uwagi należy rozważyć czy zawarta przez zainteresowaną umowa o pracę miała charakter umowy fikcyjnej. Przy zawarciu umowy zostały dochowane wymogi formalne. Odwołująca podpisała formalny dokument umowy o pracę. Od jej wynagrodzenia były odprowadzane składki do ZUS oraz zaliczki na podatek dochodowy. Odwołująca faktycznie pracę świadczyła. Podpisywała listy obecności, świadczyła pracę w sklepie motoryzacyjnym zainteresowanego i miał on bieżącą kontrolę nad wykonywanymi przez odwołującą zadaniami. Dowodem świadczenia przez nią pracy są zgodne zeznania świadków przesłuchanych w niniejszej sprawie, odwołującej i zainteresowanego, którym Sąd dał wiarę. W ocenie Sądu w niniejszej sprawie nie zostało wykazane, iż strony podpisując umowy o pracę miały z góry powzięty zamiar braku wywołania skutków prawnych, co do rzeczywistego świadczenia pracy przez odwołującą, przy jednoczesnej chęci wprowadzenia innych osób w błąd. Z ustaleń poczynionych przez Sąd wynika jednoznacznie, iż Odwołująca chciała pracować i rzeczywiście swoje obowiązki wykonywała. Umowę o pracę zawarła w dniu 01.02.2013r. Pracodawca z kolei zatrudnił odwołującą, ponieważ miał dużo pracy w sklepie motoryzacyjnym i podpisał korzystną umowę z firmą (...) na dystrybucję akumulatorów i w związku z tym w firmie zainteresowanego zaistniała potrzeba zatrudnienia nowej osoby, która otrzyma służbowy samochód, będzie jeździć i sprzedawać akumulatory. Odwołująca została zatrudniona początkowo na stanowisku pracownika biurowego, by się wdrażać, docelowo miała być przedstawicielem handlowym. Gdy okazało się, że jest w ciąży zainteresowany postanowił, że zatrudni ją w kolejnej umowie nadal na stanowisku pracownika biurowego. W trakcie choroby odwołującej do pracy została przyjęta J. G..

Nietrafiony jest również zarzut organu rentowego, że zainteresowany nie miał finansowych możliwości zatrudnienia pracownika. Zainteresowany, mając na uwadze doświadczenia poprzedniego roku, zatrudniając odwołującą liczył na

jej zaangażowanie w pracę oraz energię, jaką wnoszą do firmy nowi pracownicy. Zakładał, iż zatrudnienie osoby na stanowisku przedstawiciela handlowego zwiększy jego dochody poprzez pozyskanie nowych klientów. Zwiększenie dochodów w związku z zatrudnieniem przedstawiciela handlowego przełożyłoby się na możliwość wypłaty jego wynagrodzenia oraz zwiększenie dochodu uzyskiwanego przez zainteresowanego.

Podkreślenia wymaga fakt, że zarówno umowie o pracę z dnia 01.02.2013r. oraz z dnia 01.05.2013r. wynagrodzenie odwołującej zostało określone na poziomie płacy minimalnej, w ocenie zainteresowanego, adekwatnej do umiejętności odwołującej oraz do wartości wykonywanej pracy.

Osiągany przez zainteresowanego dochód nie jest obiektywną przesłanką pozwalającą ocenić, czy pracodawca ma możliwość zatrudnienia pracowników. Co więcej, potrzebę zatrudnienia określonej liczby osób ocenia pracodawca. Przyjęcie stanowiska organu rentowego, iż przedsiębiorca osiągający niewielki dochód lub wręcz stratę nie powinien zatrudniać pracowników, doprowadziłoby do stwierdzenia pozorności umów o pracę wielu pracowników.

Podkreślić należy, iż zainteresowany M. Ł. jako pracodawca miał prawo sam wybrać kogo zatrudni w swojej firmie. Zgodnie z art. 11 Kodeksu pracy nawiązanie stosunku pracy wymaga zgodnego oświadczenia woli pracodawcy i pracownika. Przepis ten statuuje zasadę wolności podejmowania pracy przez pracownika, ale także swobodę pracodawcy nawiązania stosunku pracy z wybraną osobą. Organ rentowy nie ma postaw do tego, by w każdej sytuacji, gdy następuje zawarcie takiej umowy kwestionować ważność łączącego strony stosunku prawnego. Każda sprawa winna być indywidualnie rozważona i przeanalizowana pod kątem wszystkich okoliczności faktycznych.

Mając na uwadze poczynione rozważania w ocenie Sądu brak jest podstaw, by przyjąć iż oświadczenia o zawarciu umowy o pracę zostały złożone dla pozorów.

W tym miejscu warto zwrócić uwagę na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14.03.2001r. (OSNAP 2002/21/527), w którym wskazano, iż nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował. Nie wyklucza to rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa (art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p.). W uzasadnieniu powyższego orzeczenia Sąd Najwyższy podkreślił, że art. 83 k.c. charakteryzuje czynność prawną pozorną przez wskazanie trzech jej elementów, które muszą wystąpić łącznie: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozorów, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów. Złożenie oświadczenia woli dla pozorów oznacza, że osoba oświadczająca wolę w każdym wypadku nie chce, aby powstały skutki prawne, jakie zwykle prawo łączy ze składanym przez nią oświadczeniem. Brak zamiaru wywołania skutków prawnych oznacza, że osoba składająca oświadczenie woli, albo nie chce w ogóle wywołać żadnych skutków prawnych, albo też chce wywołać inne, niż wynikałoby ze złożonego przez nią oświadczenia woli. W niniejszej sprawie jak podkreślono wcześniej nie zostało wykazane przez stronę pozwaną, iż oświadczenia woli stron o zawarciu umowy o pracę były dotknięte wadą pozorności, a zatem nieważne.

Zdaniem Sądu skoro nie zostało wykazane, że umowa była pozorna to należy rozważyć, czy umowa powyższa została zawarta w celu obejścia przepisów ustawy i uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego, czy też w celu rzeczywistego świadczenia pracy.

Czynność prawna mająca na celu obejście ustawy polega na takim ukształtowaniu jej treści, które z punktu widzenia formalnego nie sprzeciwia się ustawie, ale w rzeczywistości (w znaczeniu materialnym) zmierza do zrealizowania celu, którego osiągnięcie jest przez nią zakazane. Pojęcie obejścia prawa i pozorności są sobie znaczeniowo bliskie i niejednokrotnie pokrywają się. Ustalenie, że umowa taka zmierza do obejścia prawa lub jest pozorna wymaga poczynienia konkretnych ustaleń faktycznych dotyczących okoliczności jej zawarcia, celu, jaki strony zamierzały osiągnąć, charakteru wykonywanej pracy i zachowania koniecznego elementu stosunku pracy, jakim jest wykonywanie pracy podporządkowanej.

W niniejszej sprawie konieczne jest zatem rozważenie okoliczności, jakie towarzyszyły podjęciu zatrudnienia przez odwołującą oraz kwestii, czy podjęcie zatrudnienia wpłynęło korzystnie na jej sytuację osobistą.

Poza wszelką wątpliwością pozostaje fakt, że odwołująca podjęła zatrudnienie będąc w ciąży. Oczywiście nie ma przepisu w polskim systemie prawnym, który zabraniałby zatrudniania kobiet w ciąży. Należy jednak zastanowić się czy w tej konkretnej sytuacji zatrudnienie nie zmierzało do obejścia prawa.

Jak już wskazano powyżej odwołująca pracę świadczyła, a stosunek zobowiązaniowy łączący ją z zainteresowanym spełniał wszystkie wymogi niezbędne dla uznania go za stosunek pracy.

W ocenie Sądu nie można w każdym przypadku bez głębokiej analizy stanu faktycznego sprawy podważać ważności i skuteczności zawartych umów o pracę, w sytuacji gdy pracownica jest w ciąży. Nie ma bowiem przepisu, który zabraniałby zatrudniania kobiet w ciąży. W tym miejscu warto zwrócić uwagę na wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 29.04.1999r. (OSA 2000/3/11), w którym wskazano, iż uznanie, że umowa o pracę zawarta z kobietą w ciąży jest pozorna, prowadziłoby do wprowadzenia w praktyce zakazu zawierania umów o pracę z ciężarnymi. Byłoby to więc sprzeczne z podstawową zasadą prawa pracy określoną w art. 11³ k.p., wprowadzającą zakaz jakiegokolwiek dyskryminacji w stosunkach pracy.

Podpisanie kolejnej umowy na czas określony w dniu wolnym od pracy, tj. w dniu 01.05.2013r. jest uzasadnione faktem, iż było to przedłużenie umowy, do którego pracodawca był zobowiązany na mocy kodeksu pracy, który w art. 177 § 3 stanowi, iż umowa o pracę zawarta na czas określony lub na czas wykonania określonej pracy albo na okres próbny przekraczający jeden miesiąc, która uległaby rozwiązaniu po upływie trzeciego miesiąca ciąży, ulega przedłużeniu do dnia porodu. Umowa zawarta między stronami została w taki sposób przedłużona, natomiast data 01.05.2013r. widniejąca na umowie wynika z faktu, iż poprzednia umowa była zawarta do dnia 30.04.2013r. oraz z automatycznego przedłużenia umowy ustanowionego przez kodeks pracy.

Należy także podkreślić, iż zgodnie z art. 232 k.p.c., strony są zobowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne, zaś sąd może dopuścić dowód przez nie niewskazany. Przepis ten nie nakłada na Sąd żadnego obowiązku, a zwłaszcza przejęcia roli procesowej strony. W ocenie Sądu strona powodowa wykazała, iż odwołująca K. K. miała zamiar faktycznego świadczenia pracy, była zdolna do pracy w momencie jej podjęcia, faktycznie pracę wykonywała. Stosunek umowny, który łączył ją z pracodawcą spełniał wszystkie cechy stosunku pracy. Pracodawca miał dużo pracy w sklepie motoryzacyjnym, podpisał korzystną umowę z firmą (...) na dystrybucję akumulatorów i w związku z tym w firmie zainteresowanego zaistniała potrzeba zatrudnienia nowej osoby. Podkreślić należy, iż sama odwołująca chciała podjąć zatrudnienie. Nadto należy podkreślić, iż pracodawca nadzorował wykonywaną przez odwołującą pracę, wypłacał umówione wynagrodzenie, dokonał zgłoszenia do ZUS i Urzędu Skarbowego, a od wynagrodzenia odprowadzał wszystkie składki i podatki. Pozwany organ rentowy nie przedstawił żadnych dowodów, które mogłyby podważyć argumentację przytaczaną przez odwołującą i zainteresowanego i wiarygodność powoływanych przez nich dowodów.

Skoro, więc wyniki postępowania dowodowego przed Sądem nie potwierdziły ustaleń dokonanych poprzez organ rentowy, które następnie stały się podstawą wydania spornej decyzji o nie podleganiu przez odwołującą ubezpieczeniu społecznemu, to decyzję powyższą należało uznać za błędną. Okoliczności, które zostały ustalone w toku postępowania dowodowego w ocenie Sądu wskazują, iż umowa zawarta przez odwołującą K. K. z zainteresowanym M. Ł. nie była umową pozorną, ani nie zmierzała do obejścia prawa i uzyskania w ten sposób świadczeń związanych z ciążą, przysługujących z ubezpieczenia społecznego. Skoro umowa była ważna, to odwołująca przez czas zatrudnienia podlegała ubezpieczeniu społecznemu.

Wyniki postępowania dowodowego przed Sądem doprowadziły do odmiennych ustaleń jak te, których dokonał organ rentowy, dlatego też Sąd mając na względzie zebrany w sprawie materiał dowodowy, na podstawie cytowanych przepisów prawa materialnego i art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w punkcie 1 wyroku zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził, iż odwołująca K. K. jako pracownik u płatnika składek M. Ł. z siedzibą w P. ul. (...) podlega obowiązkowym

ubezpieceniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 01.02.2013r. do 27.06.2013r.

Zgodnie z art. 98 §1 i 3 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. W myśl art. 99 k.p.c. stronom reprezentowanym przez radcę prawnego zwraca się koszty w wysokości należnej według przepisów o wynagrodzeniu adwokata.

Kwestie wysokości wynagrodzenia radców prawnych z tytułu zastępstwa procesowego zostały uregulowane w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163 poz. 1349 ze zm.). Zgodnie z § 2 ust. 2 powołanego rozporządzenia podstawę zasądzenia opłaty za czynności radców prawnych przed organami wymiaru sprawiedliwości stanowią stawki minimalne określone w rozdziałach 3-4 rozporządzenia. Opłata ta nie może być wyższa sześciokrotna stawka minimalna ani przekraczać wartości przedmiotu sprawy. Zgodnie z § 5 rozporządzenia wysokość stawek minimalnych w sprawach nieokreślonych w rozporządzeniu ustala się, przyjmując za podstawę stawkę w sprawach o najbardziej zbliżonym rodzaju. § 11 ust. 2 powołanego rozporządzenia stanowi, że stawki minimalne wynoszą 60 zł w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego. Mając na uwadze okoliczność, że postępowanie w sprawie wiązało się z nakładem pracy radcy prawnego odwołującej, Sąd w punkcie 2 wyroku zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. na rzecz odwołującej kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Julia Przyłębska